

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувачкафедри

“ ___ ” _____ 201__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування «Фінансовий та
страховий ринок»
на тему: «Формування системи управління структурою капіталу
підприємства»

Виконавець:

студент ЦЗФН факультету

Швирка Катерина Сергіївна

/підпис/

Науковий керівник:

канд. економ. наук, професор

Величко Геннадій Олександрович

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ	5
1.1. Сутність та зміст понять «капітал» та «структура капіталу».....	5
1.2. Класифікація видів капіталу підприємства	13
1.3. Методичні підходи до оптимізації структури капіталу підприємства	25
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ТОВ «БУДІВА»	36
2.1. Загальна характеристика та експрес-аналіз діяльності підприємства	36
2.2. Технологія аналізу структури капіталу підприємства	49
2.3. Аналіз складу, структури та ефективності використання капіталу ТОВ «Будіва».....	58
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ ТОВ «БУДІВА»	71
3.1. Методичний підхід до оцінки ефективності формування капіталу підприємства з використанням таксономічного аналізу	71
3.2. Формування оптимальної структури капіталу підприємства на основі критерію максимізації фінансової рентабельності	81
3.3. Прогнозування структури капіталу ТОВ «Будіва» з використанням методу часових рядів	90
ВИСНОВКИ	99
Список використаних джерел	105
Додатки	115

ВСТУП

Капітал підприємства виступає основою для організації будь-якої фінансово-господарської діяльності. Він є джерелом забезпечення підприємства необхідними предметами та засобами праці, а також виступає одним з чинників утворення доходу. Тому можна стверджувати, що аналіз капіталу та оптимізація його структури капіталу є одними з найбільш важливих завдань, що вирішуються в процесі фінансового управління підприємством. Для виконання цього завдання необхідно постійно здійснювати аналіз та контроль за діяльністю підприємства, джерелами утворення капіталу та напрямками його використання, а також визначення оптимального співвідношення залучених та власних джерел фінансування підприємства. Ці процеси є частиною обґрунтованої стратегії фінансування діяльності підприємства, визначення такого особливого співвідношення власних та залучених коштів, при якому забезпечиться найбільш ефективне використання капіталу, при цьому не порушиться фінансова стійкість підприємства, а його ринкова вартість зросте. Важливим аспектом даного дослідження є не тільки висвітлення теоретичних аспектів даного процесу, а й вивчення практичних методів та засобів оптимізації, пошук шляхів вдосконалення даного процесу в сучасних економічних умовах та розробка рекомендацій щодо формування оптимальної структури капіталу суб'єкта господарювання, що обумовлює його актуальність.

Дослідженням проблематики аналізу та оптимізації структури капіталу займалися такі вітчизняні вчені, як Бідник О. І., Терещенко О. О., Афанасьєв А. В., Завгородній А. Г., Мочерний С. В., Биков Д. Я., Зятковський І. В. та інші. Підходи до оптимізації структури капіталу підприємства висвітлені також в працях іноземних науковців, зокрема Дж. М. Кейнса, К. Маркса, А. Сміта, Дж. С. Мілля, Ф. Кене, С. Сімонді, Дж. Б. Кларка, Й. Шумпетера, П. Самюельсона, О. Ф. Бем-Баверка та інших. В їх працях висвітлені питання трактування понять капіталу та його структури, а також описані основні

методи, за допомогою яких здійснюється аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства. Однак, невирішеною залишається частина проблеми вибору методу оптимізації структури капіталу, що враховує особливості його функціонування.

Метою магістерської дипломної роботи є узагальнення теоретичних основ та формування практичних рекомендацій щодо удосконалення аналізу та оптимізації структури капіталу суб'єкта господарювання в сучасних економічних умовах.

Для досягнення поставленої мети в магістерській роботі поставлено і вирішено такі завдання:

- визначено сутність та зміст понять «капітал» та «структура капіталу»;
- проведено класифікацію видів капіталу підприємства;
- досліджено методичні підходи до оптимізації структури капіталу підприємства;
- надано загальну характеристику та проведено експрес-аналіз діяльності підприємства;
- розроблено технологію аналізу структури капіталу підприємства;
- проведено аналіз складу, структури та ефективності використання капіталу ТОВ «Будіва»;
- запропоновано методичний підхід до оцінки ефективності формування капіталу підприємства з використанням таксономічного аналізу;
- сформовано оптимальну структуру капіталу підприємства на основі критерію максимізації фінансової рентабельності;
- спрогнозовано структуру капіталу ТОВ «Будіва» з використанням методу часових рядів.

Об'єктом дослідження є процес аналізу та оптимізації структури капіталу підприємства.

Предметом дослідження виступають теоретичні основи та методичний інструментарій аналізу та оптимізації структури капіталу підприємства.

В ході написання бакалаврської роботи застосовано такі методи дослідження:

- для дослідження понять «капітал» та «структура капіталу» – морфологічний аналіз, синтез, індукція, дедукція;
- для дослідження методів оптимізації структури капіталу – порівняння, індукція, аналіз;
- для фінансового аналізу діяльності підприємства, оцінки складу, структури та ефективності використання капіталу – горизонтальний, вертикальний аналіз, метод фінансових коефіцієнтів;
- для оцінки ефективності формування структури капіталу – таксономічний аналіз;
- для формування рекомендацій щодо оптимізації структури капіталу – методика розрахунку ефекту фінансового левериджу;
- для прогнозування структури капіталу на майбутній рік – метод часових рядів.

Інформаційною базою дослідження виступили законодавчі та нормативні акти, навчальні посібники та методична література, наукові публікації у періодичних виданнях, джерела мережі Інтернет, фінансова звітність ТОВ «Будіва».

ВИСНОВКИ

У відповідності до поставлених завдань та проведених в роботі досліджень, можна зробити наступні висновки.

Дослідження історичного генезису поглядів вчених різних економічних шкіл дало змогу встановити, за якими напрямками поділяли науковці поняття капіталу. Найчастіше капітал визначали як вартість, або альтернативну вартість, акцентуючи увагу на спроможності капіталу примножувати себе у ході його використання. Також капітал трактували як сукупність запасів, продуктів минулої праці, підкреслюючи речову властивість капіталу, його спроможність виражати себе у фондах виробництва. Поняття капіталу трактували також як вироблений фактор, сукупність проміжних продуктів, а отже вважали капітал результатом виробничої діяльності.

В роботі здійснено морфологічний аналіз поняття капіталу, в якому розкрито трактування вказаного поняття вітчизняними вченими. В результаті аналізу виокремлено три основні напрямки трактування категорії «капітал»: сукупність коштів, сукупність економічних відносин, фактор виробництва. Таким чином, спираючись на досліджені особливості поняття капіталу, встановлено, що капітал можна одночасно розглядати і як сукупність економічних відносин, і як сукупність фінансових та економічних ресурсів, за допомогою яких підприємство функціонує та отримує дохід.

Дослідження поняття «структура капіталу» показали, що найбільш часто це поняття трактують як співвідношення між джерелами фінансування, співвідношення всіх форм фінансових коштів, що використовуються підприємством у процесі його діяльності.

Дослідження структури капіталу підприємств України за останні три роки дали змогу встановити, що переважну частину їх капіталу формують зобов'язання, що призводить до погіршення фінансової стійкості вітчизняних підприємств. Через постійну необхідність погашення заборгованості щорічно скорочується обсяг прибутку, що є негативним результатом діяльності

підприємств. Отже, з огляду на таку проблематику, можна стверджувати, що багато вітчизняних підприємств потребує проведення процедури оптимізації капіталу, що ще раз підтверджує актуальність обраної теми.

Дослідження класифікації категорії «капіталу» надали змогу виділити основні класифікаційні ознаки, за якими можна характеризувати види капіталу.

Вивчаючи методичні підходи до оптимізації структури капіталу підприємства було виділено три найпоширеніші методи оптимізації капіталу. Перший метод за критерієм максимізації фінансової рентабельності полягає у розрахунку ефекту фінансового левериджу – показник зміни рентабельності власного капіталу за рахунок використання позикових коштів в обороті. Підходить для підприємств зі значною питомою вагою зобов'язань у структурі капіталу, а також для тих, що планують підвищити свою конкурентоспроможність та приростити обсяги виробництва у короткий час з використанням залучених коштів. Другий метод – за критерієм мінімізації вартості підприємства полягає у попередній оцінці власного та залученого капіталу при різних умовах його залучення та проведення розрахунку середньозваженої вартості капіталу. Такий метод дозволяє обрати найбільш дешеве співвідношення між джерелами фінансування підприємства, однак він не враховує вплив сформованої структури капіталу на результат діяльності підприємства, що є значним недоліком цього методу.

Останнім методом оптимізації структури капіталу є метод за критерієм мінімізації фінансових ризиків, що полягає у проведенні диференційованого вибору фінансування різних складових частин активів підприємства. Таким чином підприємство само обирає як найліпше профінансувати його діяльність, самостійно встановлює допустимий для нього фінансовий ризик, а також визначає співвідношення власних та залучених ресурсів. Недоліком методу є те, що він не розкриває співвідношення між власним та позиковим капіталом.

У роботі охарактеризовано діяльність досліджуваного підприємства, а також проведено фінансовий аналіз його діяльності. ТОВ «Будіва» належить до будівельної діяльності та плідно функціонує вже понад 15 років. На даний

момент діяльність підприємства спрямована в основному на збагачення місця житловими комплексами, а головними його клієнтами виступають фізичні особи.

Проведення фінансового аналізу діяльності підприємства вказало, що підприємство повною мірою є збагаченим активами для здійснення своєї діяльності. Також, щорічне підвищення обсягів активів, як оборотних, так і необоротних, вказує на поступове розширення діяльності підприємства, збільшення кількості проектів будівництва. Однак підприємству рекомендується посилити нагляд за ефективністю використання активів, оскільки щорічне скорочення швидкості їх обертання у довгостроковій перспективі може значно вплинути на обсяги отриманого доходу. Підприємство є ліквідним, однак йому не вистачає коштів на покриття поточних зобов'язань. Це пов'язано зі специфікою будівельної галузі та складною кредитною політикою підприємства. Аналіз фінансових результатів вказав на наявність у підприємства потенціалу щодо підвищення його прибутковості. Проте у своїй діяльності підприємству слід звернути увагу на значний обсяг витрат на фінансову діяльність, що значно скорочує обсяги отриманого прибутку. В цілому, стан підприємства можна вважати задовільним, а його фінансово-господарську діяльність ефективною.

У роботі сформовано технологію проведення аналізу складу, структури та ефективності використання капіталу ТОВ «Будіва». Технологія розроблена у вигляді схеми, побудованої у програмі CA ERwin Process Modeler r7.3. Процес аналізу складається з трьох етапів: інформаційного, розрахункового та аналітичного. На першому етапі проводиться збір, обробка статистичних даних та фінансових звітів підприємства, які систематизуються та переходять на наступний етап. Другий, розрахунковий етап складається з декількох підетапів. Першочергово проводиться оцінка структури та складу капіталу за допомогою горизонтального та вертикального аналізу. Наступним кроком проводиться розрахунок абсолютних показників, що характеризують структуру капіталу, та проведення коефіцієнтного аналізу ефективності використання капіталу. По закінченню розрахункового етапу формується звіт стосовно проведених розрахунків. Останній аналітичний етап присвячено

проведенню перевірки, обробки та аналізу розрахованих значень показників структури капіталу та ефективності його використання, по закінченню чого формуються висновки стосовно проведеного аналізу. Розроблена технологія може бути застосована не тільки підприємством що аналізується, але й іншими суб'єктами господарювання, що вказує на її практичну цінність.

На основі запропонованої технології проведено аналіз складу, структури та ефективності використання капіталу ТОВ «Будіва», що допомогло виявити певні особливості стосовно структури капіталу. Першою особливістю є значне перевищення обсягів зобов'язань підприємства над власним капіталом: так, у 2016 році власний капітал складав лише 2 % від всієї суми капіталу. Таке співвідношення викликане певними особливостями будівельної галузі. Через те, що існує значний розрив у часі між вкладенням коштів у проект та отриманням за це прибутку, підприємство постійно потребує значного обсягу залучених коштів на реалізацію цих проектів, що і призводить до такого співвідношення власних та залучених ресурсів. Слід зазначити, що діяльність підприємства при цьому супроводжується значним рівнем фінансових ризиків, через що йому рекомендується постійно проводити моніторингу стану його платоспроможності. Друга особливість в тому, що підприємство в основному фінансує свою діяльність за рахунок короткострокових кредитів та довгострокових безвідсоткових облігацій. Такий метод фінансування скорочує фінансові ризики та витрати на обслуговування боргів. Також значну суму зобов'язань підприємства займають придбані у розстрочку товари та матеріали. Якщо характеризувати ефективність використання капіталу, слід зазначити, що капітал обертається дуже повільно, що також є специфікою галузі. Однак, при цьому фінансова рентабельність підприємства щорічно зростає, що є показником нормальної, стабільної діяльності та ефективного використання капіталу. В цілому, з огляду на проведені розрахунки, можна стверджувати, що підприємство на даний момент є платоспроможним, фінансово стійким, та ефективно використовує свій капітал.

З метою удосконалення процесу аналізу капіталу підприємства, проведено оцінку ефективності формування капіталу ТОВ «Будіва» на основі таксономічного аналізу та розраховано інтегральний показник, який за останні три роки знаходився на рівні 0,43-0,44, що за шкалою Чеддока, обраної для надання тлумачення показника, відповідає помірному наближенню до оптимально ефективно сформованої структури капіталу. На середній рівень ефективності могли вплинути такі чинники, як переважне фінансування діяльності за рахунок залучених коштів, значні витрати на обслуговування боргів, скорочення попиту на ринку нерухомості. Результати розрахунку інтегрального показника ефективності формування структури капіталу вказують на потребу подальшого встановлення оптимального співвідношення власних та залучених ресурсів.

Для визначення оптимальної структури капіталу обрано метод максимізації рівня фінансової рентабельності, згідно з яким необхідно розрахувати ефект фінансового левериджу. Результати розрахунку показали, що за останні три роки підприємство щорічно прирощувало рівень його фінансової рентабельності, що вказує на ефективно сформовану структуру капіталу. При цьому помітно, що обсяги залученого капіталу щорічно зростали, а отже це означає, що залучений капітал використовується дуже ефективно та максимізує рентабельність підприємства. Для визначення оптимального співвідношення власних та залучених ресурсів проведено розрахунок рівня фінансової рентабельності за умови фіксованого рівня фінансової рентабельності та при незмінному середньому розмірі відсотків на залучений капітал. Розрахунки показали, що фактична структура капіталу максимально наближена до оптимальної, при цьому позитивною тенденцією є зростання питомої ваги залученого капіталу у загальній сумі капіталу підприємства. Однак, оскільки така структура капіталу супроводжується значними фінансовими ризиками, підприємству не рекомендується збільшувати обсяг залученого капіталу вище ніж 98 % від суми сукупного капіталу.

Виконавши розрахунок оптимального співвідношення власних та залучених ресурсів, у роботі проведено прогноз структури капіталу підприємства на 2017 рік за допомогою методу часових рядів. Дослідження показали, що у 2017 році очікується скорочення питомої ваги власного капіталу підприємства та збільшення питомої ваги залученого капіталу на 0,11 %. При цьому підприємство не планує залучати нові додаткові кредити від банків, що залишає середній рівень відсотків на залучений капітал незмінним. Для такої структури капіталу розраховано ефект фінансового левериджу, що вказав на зростання фінансової рентабельності підприємства на 0,19 %, що є показником покращення фінансової ситуації на підприємстві. Отже, можна зробити висновок, що якщо підприємство на 2017 рік сформує саме таку структуру капіталу, його прибутковість зросте та покращиться фінансова рентабельність.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Амосова В. В. Экономическая теория : учебник и практикум / В. В. Амосова, Г. М. Гукасян, Г. А. Маховикова.; за ред. А. М. Маховиковой. – М. : Юрайт, 2016. – 327 с.
2. Афанасьев А. В. Планування структури капіталу / А. В. Афанасьев // Банківська справа : наук.–практ. журнал. – 2007. – № 2. – С. 23 – 27.
3. Байстрюченко Н. О. Вплив динаміки структури капіталу на фінансово-економічні результати діяльності підприємства : автореф. канд. екон. наук, спец. : 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами / Н. О. Байстрюченко. – Суми : СумДУ, 2011. – 21 с.
4. Бём-Баверк Е. Основы теории ценности хозяйственных благ // Австрийская школа в политической экономии: К. Менглер, Е. Бём-Баверк, Ф. Визер : пер. с нем., предисл., коммент., сост. В. С. Автономова. – М. : Экономика, 1992. – 764 с.
5. Бідник О. І. Поняття капіталу підприємства та його еволюція / О. І. Бідник // Науковий вісник. – 2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/17_2/131_Bidnyk_17_2.pdf.
6. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування : навч. посіб. / О. Г. Біла. – Львів : Компакт – ЛВ, 2007. – 450 с.
7. Бланк И. А. Финансовый менеджмент : учебный курс / И. А. Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 656 с.
8. Бланк І. О. Управління використанням капіталу : підручник / І. А. Бланк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://poisk-znakomstva.ru/books/157.html>.
9. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / І. О. Бланк, Г. В. Ситник. – К. : КНТЕУ. – 2006. – 779 с.
10. Большая советская энциклопедия. / [За ред. А. М. Прохорова] – М. : Советская энциклопедия, 1978. – 632 с.

11. Голуб М. Г. Структура капіталу та шляхи її оптимізації / М. Г. Голуб // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. Серія: Економічні науки. – № 4. – 2014. – С. 24 – 29.
12. Гончаров А. Б. Інвестування : навч. посіб. [для самостійного вивчення дисципліни] / А. Б. Гончаров. – Х. : ІНЖЕК, 2003. – 336 с.
13. Горбаченко И. В. Проектирование информационных систем с СА ERwin Modeling Suite 7.3 : уч. пособие / И. В. Горбаченко, Г. Ф. Убиенных, Г. В. Бобрышева. – Пенза : Изд-во ПГУ, 2013. – 154 с.
14. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : навч. посіб. / Б. Є. Грабовецький. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
15. Грабовецький Б. Є. Фінансовий аналіз та звітність : навч. посіб. / Б. Є. Грабовецький, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 281 с.
16. Данілов О. Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях : навч. посіб. / О. Д. Данілов, Т. В. Паєнтко. – К. : ЦУЛ, 2011. – 256 с.
17. Добавление тренда или линии среднего значения к диаграмме / Домашняя страница Microsoft // Официальный сайт [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://support.office.com/ru-ru/article/3C4323B1-E377-43B9-B54B-FAE160D97965>.
18. Економіка підприємства : підручник / С. Ф. Покропивний, М. Г. Грещак, А. П. Наливайко та ін. ; за ред. С. Ф. Покропивного. – К. : КНЕУ, 2001. – 528 с.
19. Економічна енциклопедія : у трьох томах. Т. 1. / Редкол. : С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр «Академія», 2005. – 864 с.
20. Семененко В. М. Економічна теорія : навч. посіб. / В. М. Семененко, І. Д. Коваленко, В. В. Бугас, О. В. Семененко ; за заг. ред. В. М. Семененка та І. Д. Коваленка. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.
21. Економічний словник–довідник / [За ред. С. В. Мочерного]. – К. : Феміна. – 368 с.

22. Зятковський І. В. Фінансове забезпечення діяльності підприємств : монографія / І. В. Зятковський. – Тернопіль : Економічна думка, 2000. – 280 с.
23. Капітал як економічна категорія товарного виробництва / Портал студентського файлообміну [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.studfiles.ru/preview/5118510/page:7/>.
24. Климко Г. Н. Основи економічної теорії: політекономічний аспект / Г. Н. Климко, В. П. Нестеренко, Л. О. Каніщенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tourlib.net/books_others/klymko.htm.
25. Комаричина В. В. Оптимізація структури капіталу підприємства з метою підвищення його фінансової безпеки / І. Б. Висоцька, В. В. Комаричина // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. № 23.1. – С. 11 – 16.
26. Концепція життєвого циклу підприємства та її використання при побудові системи управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pandia.ru/text/80/087/34469.php>
27. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник / О. Г. Крамаренко, О. Є. Чорна. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 520 с.
28. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. / І. В. Кривов'язюк. – К. : Кондор, 2008. – 366 с.
29. Купалова Г. І. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / Г. І. Купалова. – К. : Знання, 2008. – 639 с.
30. Литвин Б. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Б. М. Литвин, М. В. Стельмах. – К. : Хай-Тек Прес, 2008. – 336 с.
31. Литвинова В. А. Таксономический анализ как метод оценки конкурентоспособности продукции / В. А. Литвинова // ОНЭУ. – 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2019/1/Таксономический%20анализ%20как%20метод%20оценки%20конкурентоспособности%20продукции.pdf>.

32. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии / К. Маркс. Том первый. Ч. 1 : процесс производства капитала. пер. с нем. Н. И. Степанова–Скворцова. – М. : Политиздат, 1983. – 359 с.

33. Мартиненко В. П. Фінансовий менеджмент : підручник / В. П. Мартиненко, Н. І. Климаш, К. В. Багацька, І. В. Дем'яненко [та ін.] ; ред. Т. А. Говорушко. – Львів : Магнолія 2006, 2015. – 344с.

34. Мацелюх Н. П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 382 с.

35. Методи аналізу часового ряду / Портал студентського файлообміну [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.studfiles.ru/preview/5596419/page:2/>.

36. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Організація фінансової діяльності» для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» денної форми навчання / укл. М. М. Берест, Т. Б. Кузенко, О. Ю. Литовченко [та ін.] – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 128 с.

37. Митрохин В. В. Таксономический анализ эффективности банковской политики кредитных организаций / В. В. Митрохин, И. К. Симаева // Финно-угорский мир. 2014. № 4. [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://csfu.mrsu.ru/arh/2014/4/117-120.pdf>.

38. Міняйленко І. В. Особливості оптимізації структури капіталу підприємств агропромислового комплексу / І. В. Міняйленко, О. А. Носенко // ПНТУ. – 2011. – С. 13-18.

39. Мойсеєнко І. П. Інвестування : навч. посіб. / І. П. Мойсеєнко. – К. : Знання, 2008. – 490 с.

48. Мочерний С. В. Економічна теорія : підручник / С. В. Мочерний – К. : Видавничий центр «Академія», 2006. – 856 с.

49. Напрями підвищення ефективності використання капіталу ЗАТ «Співдружність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.finalearn.com/lifers-445-3.html>.

50. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств : підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 504 с.

51. Опарін В. М. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення / В. М. Опарін // Вісник НБУ. – 2005 – № 5. – С. 11.

52. Основи економічної теорії : навч. посіб. / Ю. Г. Козак, С. С. Шаповал, О. С. Кіро [та ін.] ; під ред. Ю. Г. Козака та С. С. Шаповала. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 572 с.

53. Основи моделювання ринкових ситуацій [Електронний ресурс] / Електронні посібники ВНТУ // Офіційний сайт. – Режим доступу : <http://posibnyku.vntu.edu.ua/kocuba/p1.html>

54. Офіційний сайт Агентства розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://smida.gov.ua/>.

55. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>.

56. Офіційний сайт ТОВ «Будіва» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// https://budiva.ua/](http://https://budiva.ua/).

57. Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / А. А. Пересада. – К. : Лібра, 2000. – 423 с.

58. Петрович І. М. Економіка та фінанси підприємства : підручник / І. М. Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич. – Львів, 2015. – 408 с.

59. Петухова О. М. Інвестування : навч. посіб. / О. М. Петухова. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 336 с.

60. Подольська В. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / В. О. Подольська, О. В. Яріш. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.

61. Політична економія: навч. посіб. / К. Т. Кривенко, В. С. Савчук, О. О. Беляєв [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. К. Т. Кривенка. – К. : КНЕУ, 2005. – 508 с.

62. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник / П. Я. Попович. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 630 с.

63. Построение трендовых моделей с помощью диаграмм / Математический факультет УГУ // Официальный сайт [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://ieu.udsu.ru/moodle/pluginfile.php/467/mod_resource/content/1/13.htm.

64. Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки : наказ Міністерства фінансів України від 14.02.2006, № 170 / Верховна Рада України // Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06>.

65. Птащенко Л. О. Управління корпоративними фінансами : навч. посіб. / Л. О. Птащенко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 296 с.

66. Семенов А. Г. Методи оптимізації структури капіталу / А. Г. Семенов, С. А. Король // Держава та регіони. – 2011. – № 2. – С. 181–187.

67. Сидоренко-Мельник Г. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Г. М. Сидоренко-Мельник, О. М. Семенова. – Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2007. – 198 с.

68. Сініцин О. О. Характеристика методів регулювання та оптимізації структури капіталу корпорації / О. О. Сініцин // Ефективна економіка. – 2015. № 4. – С. 22 – 25.

69. Словарь-справочник финансового менеджера / [авт. сост. И. А. Бланк] – К. : Ника-Центр, 1998. – 480 с.

70. Смоленюк П. С. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / П. С. Смоленюк. – Хмельницький : НВП ТОВ «Евріка», 2002. – 68 с.

71. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. В. Сопко – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2000. – 578 с.

72. Структура капіталу підприємства та шляхи її оптимізації / Біржа рефератів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://referat-ok.com.ua/ekonomika-pidприємства/структура-капіталу_підприємства-та-шляхи-її-оптимізації.

73. Суторміна В. М. Фінанси зарубіжних корпорацій : навч. посіб. / В. М. Суторміна, В. М. Федосов, Н. С. Рязанова ; за ред. В. М. Федосова. – К. : Либідь, 2005. – 268 с.

74. Теория анализа хозяйственной деятельности : учебник / В. В. Осмоловский, Л. Ч. Кравченко, Н. А. Русак [и др.] ; под общ. ред. В. В. Осмоловского. – М. : Новое знание, 2007. – 318 с.

75. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2007. – 554 с.

76. Федоренко В. Г. Основи менеджменту : навч. посіб. / В. Г. Федоренко. – К. : Алерта, 2007. – 420 с.

77. Фінансовий менеджмент : підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 535 с.

78. Фінансовий та бухгалтерський облік: теорія та практика : навч. посіб. / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна [та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.

79. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / В. Я. Амбросов, Г. Г. Кірійцев, В. М. Жук [та ін.] / за ред. проф. М. Ф. Огійчука. – К. : Алерта. 2011. – 1042 с.

80. Фінансові ресурси та капітал: сутність понять і практика використання / Українські реферати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=53589&pg=8>.

81. Фінансові ресурси та фінансовий капітал підприємства / Українські реферати [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=36599>.

82. Фінансово–економічний словник / [авт. – сост. А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк]. – К. : Знання, 2007. – 1072 с.
83. Характеристика та особливості застосування шкали Чеддока / Студентська енциклопедія // Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://studopedia.su/11_58118_shkala-cheddoka.html.
84. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
85. Чорних О. А. Капітал [Електронний ресурс] / О. А. Чорних // Енциклопедичний фонд. – 2010. – Режим доступу: <http://www.russika.ru/ef.php?s=4913>.
86. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития / Й. А. Шумпетер ; пер. В. С. Автономова – М. : Прогресс, 1982. – 421 с.
87. Экономика предприятия : учебник / под ред. д-ра экономических наук, проф. Н. А. Сафронова. – М. : Юристъ, 2000. – 420 с.
88. Югас, Е. Ф. Економічна сутність та види капіталу підприємств / Е. Ф. Югас, О. І. Олексик // Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка. – 2015. – № 43. – С. 63 – 67.
89. Ядгаров Я. С. История экономических учений : учебник / Я. С. Ядгаров. – М. : ИНФРА, 2007. – 320 с.
90. Яремко І. Й. Управління капіталом підприємства: економічний і фінансовий інструментарій : монографія / І. Й. Яремко. – Львів : Каменяр, 2006. – 176 с.
91. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. – К. : Знання, 2013. – 341 с.
92. Clark J. B. International Encyclopedia of the Social Sciences, vol. 2, ed. / J. B. Clark, D.L. Sills – London : Macmillan Free Press, 1968. – 835 p.
93. Keynes J. M. The General Theory of Employment, Interest and Money / J. Keynes – NY. : Polygraphic Company of America, Inc, 1936. – 647 p.
94. Samuelson P.A. Economics / P.A. Samuelson, W.D. Nordhaus. – The McGraw–Hill Companies, Inc, 1998. – 781 p.